Sanatsal Denetim Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Sanatsal Denetim Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30007

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Sanatsal Denetim Ölçe?i, e?itim yönetimi ba?lam?nda denetmenlerin rollerine ve ö?retmenlerle olan etkile?imlerine yönelik alg?lar? ölçmek amac?yla 2013 y?l?nda Celal Teyyar U?urlu taraf?ndan geli?tirilmi? bir araçt?r. Ölçek, denetim sürecinin sadece teknik veya bürokratik boyutlar?n? de?il, ayn? zamanda insani, etik ve sanatsal yönlerini de de?erlendirmeyi hedefler. Toplam 24 maddeden olu?an ölçek, dört temel alt boyutta organize edilmi?tir ve e?itim denetiminin kalitesini kapsaml? bir ?ekilde incelemek için yüksek düzeyde güvenilirlik ve geçerlik sonuçlar? sunmaktad?r.

Bu ölçek, denetmenlerin sahip olmas? gereken nitelikler, sergiledikleri tav?r, ö?retimsel süreçlere yakla??mlar? ve insan ili?kilerindeki ba?ar?lar? gibi kritik alanlarda ö?retmenlerin görü?lerini belirlemek için tasarlanm??t?r. Ölçe?in geli?tirme a?amas?, Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile test edilmi? ve modelin kabul edilebilir düzeyde uyum sa?lad??? tespit edilmi?tir.

Anahtar Kelimeler

Sanatsal denetim, e?itim denetimi, denetmen nitelikleri, Likert ölçe?i, geçerlik, Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA), e?itim yönetimi.

Yazarlar

Celal Teyyar U?urlu

Amaç

Sanatsal Denetim Ölçe?i'nin temel amac?, e?itim kurumlar?nda görev yapan denetmenlerin faaliyetlerinin ve genel yakla??mlar?n?n, denetlenen personel (ö?retmenler) taraf?ndan nas?l alg?land???n? ölçmek için geçerli ve güvenilir bir psikometrik araç geli?tirmektir. Ölçek, özellikle denetimin "sanatsal" boyutunu, yani denetmenin esneklik, empati ve durumsal fark?ndal?k gibi niteliklerini de?erlendirmeye odaklanm??t?r.

Bu araç, e?itim yöneticilerine ve ara?t?rmac?lara, denetim süreçlerinin kalitesini art?rmak ve denetmenlerin mesleki geli?im ihtiyaçlar?n? belirlemek için somut veriler sunmay? amaçlamaktad?r. Ölçek, denetim faaliyetlerinin dört temel boyutta sistematik olarak incelenmesine olanak tan?r.

Yap?

Sanatsal Denetim Ölçe?i, e?itim denetimi alan?nda sanatsal yakla??m? temsil eden dört ana faktörü ölçmektedir. Ölçek toplam 24 maddeden olu?maktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçe?in ölçtü?ü temel boyutlar ve madde say?lar? a?a??da listelenmi?tir:

Denetmen Nitelikleri (7 madde): Denetmenlerin mesleki uzmanl?k düzeylerini ve görev yapt?klar? alandaki yetkinliklerini de?erlendirir. (Örn: Denetmenlerin gözlem yapt??? dersin uzman? olmalar?.)

Denetmen Tavr? (8 madde): Denetmenlerin denetim sürecinde sergiledikleri tutum, yakla??m ve etik davran??lar? inceler. (Örn: Denetmenlerin kullan?lan ö?retim yöntemlerini gözlemlerken ö?retmenin karakter yap?s?n? dikkate almalar?.)

Ö?retimsel Boyut (4 madde): Denetmenlerin ö?retim yöntemleri ve ö?retmen davran??lar?nda arad?klar? yarat?c?l?k ve özgünlük gibi pedagojik unsurlara odaklan?r. (Örn: Denetmenlerin ö?retmen davran??lar?nda özgünlük aramalar?.)

?nsan ?li?kileri (5 madde): Denetmenlerin ö?retmenlerle kurdu?u ileti?imde nezaket, sayg? ve profesyonellik gibi ki?ileraras? becerilerini de?erlendirir. (Örn: Denetmenlerin nezaket kurallar?na uymalar?.)

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?i, U?urlu (2013) taraf?ndan Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?larak test edilmi?tir. Çal??mada, maksimum olabilirlik tekni?i uygulanm??t?r. Dört de?i?kenli faktör yap?s? için çe?itli uyum istatistikleri incelenmi?tir.

Elde edilen uyum indeksleri, geli?tirilen modelin veri ile iyi bir uyum sergiledi?ini göstermi?tir. Bu indeks de?erleri ?unlard?r: Kök Ortalama Kare Yakla??m Hatas? (RMSEA) = 0.068, Kar??la?t?rmal? Uyum ?ndeksi (CFI) = 0.97, Normla?m?? Uyum ?ndeksi (NFI) = 0.93 ve Non Normed Fit Index (NNFI) = 0.96. Bu de?erler (özellikle CFI, NFI ve NNFI'n?n 0.90 ve üzerinde, RMSEA'n?n ise 0.08 alt?nda olmas?), ölçe?in faktör yap?s?n?n teorik modeli yüksek ölçüde destekledi?ini kan?tlamaktad?r.

Güvenirlik

Sanatsal Denetim Ölçe?i'nin güvenirli?i, iç tutarl?k katsay?s? (Cronbach's Alpha) hesaplanarak belirlenmi?tir. Ölçe?in genel iç tutarl?k katsay?s? oldukça yüksek bulunmu?tur.

Ölçe?in tamam? için hesaplanan Cronbach's Alpha de?eri 0.93 olarak rapor edilmi?tir. Alt boyutlara ait iç tutarl?k katsay?lar? ise s?ras?yla ?öyledir: Birinci alt boyut için 0.82, ikinci alt boyut için 0.87, üçüncü alt boyut için 0.79 ve dördüncü alt boyut için 0.81. Akademik standartlara göre (Büyüköztürk, 2010; Kalayc?, 2008; Özdamar, 1999), bir ölçek için Cronbach's Alpha de?erinin 0.70'in üzerinde olmas? yeterli güvenirlik seviyesini i?aret eder. Bu sonuçlar, Sanatsal Denetim Ölçe?i'nin hem genel hem de alt boyutlar baz?nda yüksek düzeyde güvenilir oldu?unu

ARABPSYCHOLOGY.COM

göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in faktör yap?s?n? incelemek amac?yla kullan?lan yöntem, Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) olmu?tur. DFA, ölçek geli?tirme sürecinde belirlenen dört alt boyutlu modelin ampirik verilerle ne kadar uyumlu oldu?unu test etmek için kullan?lm??t?r.

Analiz sonuçlar?, dört faktörlü yap?n?n (Denetmen Nitelikleri, Denetmen Tavr?, Ö?retimsel Boyut ve ?nsan ?li?kileri) birbirinden ayr??t???n? ve teorik çerçeveye uygun oldu?unu do?rulam??t?r. Uyum indekslerinin güçlü sonuçlar? (RMSEA=0.068, CFI=0.97, NFI=0.93, NNFI=0.96), bu dört faktörlü modelin e?itim denetiminde sanatsal yakla??m? ba?ar?l? bir ?ekilde temsil etti?ini kan?tlam??t?r.

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Özgün Ölçek Geli?tirme Çal??mas?)

Format: 4 alt boyut ve 24 madde. Derecelendirme 5'li Likert tipi (1= hiç kat?lm?yorum - 5= tamamen kat?l?yorum).

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: E?itim personeli (Ö?retmenler ve denetmenler)

Ya? Grubu: Yeti?kinler

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki çe?itli e?itim kurumlar?nda görev yapan ö?retmenler ve yöneticiler.

Test Metodolojisi: Öz Bildirim Envanteri. Kat?l?mc?lar, denetmenlerin davran?? ve niteliklerine ili?kin alg?lar?n? derecelendirmektedir.

Anahtar Kelimeler

E?itim denetimi, denetmen, Cronbach's Alpha, faktör yap?s?, DFA, ö?retmen alg?lar?, insan ili?kileri.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilgi mevcut de?ildir.

Kurumsal E-posta Adresleri: cugurlu@cumhuriyet.edu.tr

ARABPSYCHOLOGY.COM

Yaz??ma Adresi: Celal Teyyar U?urlu, Cumhuriyet Üniversitesi (Tahmini Affiliation, 2013 referans?na dayanarak).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek geli?tirme çal??mas? 2013 y?l?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m? için yazar ile do?rudan ileti?ime geçilmesi önerilmektedir. ?leti?im e-posta adresi: cugurlu@cumhuriyet.edu.tr.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi, a?a??daki adresten indirilebilir: sanatsal-denetim-olcegi-toad.pdf.

Kaynaklar

Dergipark Linki

U?urlu, C. T. (2013). Sanatsal Denetim Ölçe?i geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. *Kuram ve Uygulamada E?itim Yönetimi Dergisi*, *19*(1), 119-134.

Büyüköztürk, ?. (2010). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitab?: ?statistik, ara?t?rma deseni, SPSS uygulamalar? ve yorum*. Ankara: Pegem Akademi Yay?nc?l?k. (Güvenirlik referans? olarak kullan?lm??t?r.)

Kalayc?, ?. (2008). *SPSS uygulamal? çok de?i?kenli istatistik teknikleri*. Ankara: Asil Yay?n Da??t?m. (Güvenirlik referans? olarak kullan?lm??t?r.)

Özdamar, K. (1999). *Paket programlarla istatistiksel veri analizi*. Eski?ehir: Kaan Kitabevi. (Güvenirlik referans? olarak kullan?lm??t?r.)

Sanatsal Denetim Ölçe?i Maddeleri

Ölçek, 4 alt boyut ve 24 maddeden olu?maktad?r. Maddeler ve ait olduklar? boyutlar a?a??da listelenmi?tir:

Denetmen nitelikleri (7 m): Denetmenlerin gözlem yapt??? dersin uzman?d?rlar.

Denetmen tavr? (8 m): Denetmenler kullan?lan ö?retim yöntemlerini gözlemlerken ö?retmenin karakter yap?s?n? dikkate al?rlar.

Ö?retimsel boyut (4 m): Denetmenler ö?retmen davran??lar?nda özgünlük ararlar.

?nsan ili?kileri (5 m): Denetmenler nezaket kurallar?na uyarlar.

ARABPSYCHOLOGY.COM